

Naturvårdsverket
registrator@naturvardsverket.se

Jaktkritikernas remissvar och synpunkter på förslag om pilbågsjakt. Ärendenummer NV-04496-18.

Jaktkritikerna yrkar å det bestämdaste att förslaget om pilbågsjakt skall avslås.

Jaktkritikerna kräver att Naturvårdsverket står fast vid tidigare beslut och att pilbågsjakt skall förbli förbjudet;

”Med hänsyn till de etiska och andra värderingar – främst djurvänlighetsmässiga – som utgör grundvalen för jaktlagstiftningen, kan vapnen i fråga knappast vara berättigade som jaktvapen. Dagens jägare har tillgång till en betydande arsenal beprövade jaktmedel. Ur faunavårdssynpunkt finns ingen anledning att till de nu tillåtna jaktmedlen tillföra ett som inte kan anses lika effektivt. Om jakt med pil och båge ger en större naturupplevelse för en liten grupp av jägare uppväger inte detta risken för att denna jaktform skulle kunna rubba allmänhetens förtroende för att jakt bedrivs på ett effektivt sätt med respekt för viltet.”

Jaktkritikerna yrkar på att Naturvårdsverkets förslag skall avslås. Underlaget som skickades på remiss är undermåligt - djurskydd omnämns överhuvudtaget icke. Remissinstanser från veterinär- och djurskyddsexpertis saknas helt. Förslaget är ett särintresse utan djurhänsyn.

Jaktkritikerna yrkar på att Naturvårdsverket åläggs att presentera rapport från veterinär- och djurskyddsexpertis specifikt om bågjakt och hur samtliga djurarter som föreslås få dödas påverkas av detta jaktsätt. Naturvårdsverkets underlag innehåller ingen redovisning skadeskjutningsfrekvens på rådjur, räv, bäver, grävling, mårhund, bisam, tvättbjörn eller hare.

Jaktkritikerna yrkar på att Naturvårdsverket åläggs att göra en beräkning på populationerna av dessa djur före allt godkännande av nya jaktformer.

Jaktkritikerna anser att jakt på räv, grävling, bäver och hare utförs helt utan kontroll. Jaktkritikerna ser med stor oro på hur demoniserade arter som de mindre predatorerna allt för länge varit föremål för ovärdiga utrotningskampanjer.

Jaktkritikerna yrkar på att Naturvårdsverket snarast framlägger en skadeskjutningsstatistik med nuvarande vapen/fällor upprättas för rådjur, vildsvin, räv, bäver, grävling, mårhund, bisam, utter och hare.

Jaktkritikerna yrkar på att jakt-test och troféjakt på djur instängda i hägn skall förbjudas, liksom test och träning i naturen.

Jaktkritikerna yrkar att bågjakt skall fortsatt förbjudas då det är en tyst jaktform som kommer att upplevas som ett hot mot allemansrätten och vistelsen i naturen för människor och tamdjur.

Jaktkritikerna anser att bågjakt skall förbli förbjudet då det är en okontrollerbar jaktform som inbjuder till ökad tjuvjakt och att Naturvårdsverket åläggs att redovisa tjuvjakt med otillåtna vapen, bågjakt och fällor till dags dato.

Jaktkritikerna får påminna om att björnhetsning, tjurfäktning, hund- och tuppslagsmål, djur på cirkus, hubertusjakt efter räv och hjort med mera, inte längre är socialt accepterat som kulturella företeelser av medborgarna i många länder i Europa.

Jaktkritikerna anser det vilseledande att endast ta upp de länder som tillåter bågjakt. Naturvårdsverket skall presentera de europeiska länder som icke tillåter bågjakt, med dokumentation varför de inte godkänner denna jaktform annars är remissförfarandet partiskt.

Norge förbjuder bågjakt, styrkt av DNV Norges Veterinärförbund.

Föreningen Jaktkritikern anser att en myndighet som ägnar tjänstemännens tid och nationens skattemedel på att återuppliva en sedan så länge förbjuden jaktform, vilken upprepade gånger förbjudits i Sverige av djurvänlighetsskäl, som nu åter lanseras av en minoritet hobbyjägare är missbruk av uppdraget som naturvårdande jaktmyndighet och måste ifrågasättas generellt. Jaktkritikerna ifrågasätter starkt Naturvårdsverkets motiv till denna positiva särbehandling av udda jaktmedel.

Naturvårdsverket skriver på sin hemsida; *"Våra vilda djur och växter kan inte anmäla brott – vi är deras ombud."* och *"Våra gemensamma ansträngningar kan göra skillnad. Antingen kan vi få arter att överleva och bli vårt arv till framtida generationer eller så kommer de försvinna för alltid. Våra barn bör njuta av samma biologiska mångfald som vi kan uppleva idag."*

Jaktkritikerna kräver svar på hur liggande förslag om att införa dels en olaglig jaktform och dels att denna jaktform skall kunna användas på **ett stort antal djurarter**, överensstämmer med ovan budskap till kommande generation. Varför vill Naturvårdsverket som "djurens ombud" lansera en plågsam och gravt ifrågasatt jaktform, sedan så många år, för att tillfredsställa den minoritet av hobbyjägare som skall kunna brandskatta Sveriges fauna på ytterligare okontrollerbara mängder vilt? På detta sätt åtsidosatts den majoritet av svenska skattebetalare och medborgare som inte jagar men som lever i tron att verket just vårdar djuren i naturen.

Test i häng. Jaktkritikerna anser att bristen på objektivitet är ledande – ingen redovisning av jaktens negativa sidor finns i Naturvårdsverkets förslag.

Att i modern tid tillåta försöksverksamhet – med olaglig jaktform - på inhägnade djur är ett grovt övergrepp mot individerna, djuren som inte befinner sig i ett habitat där flykt är möjlig. Studier som anförs är finansierade av bågjaktsintressen och det selektiva urval av deltagande bågjägare kan icke godtas ännu mindre anses objektiva. "Försöksverksamheten" utförs icke av vetenskapsmän eller veterinärer (som förmodligen aldrig skulle godta denna lek med vilda djur) utan av intressenterna själva. Hypotes; man låter inte kriminella öva skytte med polisen för att de skall lära sig skjuta mer effektivt eller att polisen tillåts öva på fångar för att lära sig skjuta bättre vid flykt.

Frågan hur sådana prov kan pågå utan att de medverkande påverkas av självkritik för vad som faktiskt görs är allvarlig; testa om levande kännande individer känner smärta, ångest och panik eller hur lång tid det tar för dem att förblöda och dö! För normalbegåvade människor ter sig detta patologiskt grymt eller besitter nutidsjägaren ingen egen föreställningsförmåga. Framför allt borde Naturvårdsverket ha tillräckligt många omdömesgilla och historiskt bevandrade tjänstemän för att våga ta hänsyn till de välargumenterade avslagen tidigare. Den opinion som pågår världen över mot tester på levande djur i andra sammanhang har tydligen inte nått Naturvårdsverkets horisont.

Jaktkritikerna anser att Naturvårdsverkets förslag visar brist på moraliskt perspektiv vad gäller jakt. Trots att Jägarförbundets nu verkar för udda jaktformer, vill vi i positiv anda, betvivla att den traditionella kår av etiskt medvetna jägare kan stå bakom detta när andra jaktformer går ut på att vara så effektiva som möjligt. Det är oseriöst att ett förslag som emanerat från en enda person, kan beredas så här långt och ställer ansvariga inom Jägarförbunden och Naturvårdsverket i en tvivelaktig dager för allmänheten och förtydligar bilden – nämligen att dagens nya jägargeneration inte tvekar att utveckla lekstuga för människor med särintressen, en grupp vars antal är ringa i förhållande till övriga jägare som även de utgör en liten del av Sveriges befolkning.

Det är Naturvårdsverkets plikt att skydda faunan från att bli måltavlor för experimenterande jägare, annars frestas man att tro att det ligger egenintressen inom verket som underlättat för ett så extremt förslag att komma så långt i beredning.

Det är synnerligen allvarligt att samtliga förslag om jakt och licens- och skyddsjaksbeslut alltså fortfarande bereds utan expertis/insyn från veterinärer eller icke-jaktorienterade remissinstanser. Den totala frånvaron av djurvälståndsperspektiv är omodern, ansvarslös och oetisk. Röster inom jägarförbunden efterlyser att den ”oskrivna etiken i jakt nedtecknas”; att detta behövs visar med all tydlighet att ingen egentligen brytt sig om de levande djurens liv när man så länge ensidigt fokuserar på jakt och hur djur skall dödas. Därför är det oansvarigt att Naturvårdsverket fyller detta hålrum med kontroversiella jaktformer.

Jaktlagens paragrafer om onödigt lidande är föråldrade och otidsenliga och det borde vara **Naturvårdsverkets plikt som ”djurens ombud” att föreslå nytänkande kring detta istället för att förankra arkaiska jaktformer som skall behöva nytolkas.**

Tyst jakt. I Naturvårdsverkets remissinstanser saknas representanter för främst djurskydd och djurvälstånd men även psykologi- och samhällsanalys för att belysa den märkbara förändring och attityd till levande djur som påverkar jakt och vapenfetischism i vår tid. Friluft- och sportorganisationer och ryttarförbund har inte heller innefattats som remissinstanser. Om det är någon sport som ökat i Sverige är det ryttar- och hästsport vilkas utövare vistas fredligt i naturen, mer än jägare. Jaktkritikerna får en ökad ström av frågor om otrygghet i skog och mark från just ryttare och hundägare. Är det möjligen för att ridsporten på mellannivå är en kvinnoport och jakt fortfarande trots jägarförbundens medvetna rekrytering, fortfarande domineras av män? Hur skall en ny tyst jaktform öka allmänhetens tro på trygghet och meditativ återhämtning för människorna själva i naturen när allt pekar på att nutidsmänniskan behöver det mer än någonsin? Den vanliga jakten avhåller numera så många från att våga sig ut i naturen under de långa jaktperioderna. Allemansrätten är redan begränsad av jakt.

Tongivande jägare förklarar ”dels är det tyst och smäller inte, sedan far inte pilarna iväg flera kilometer som kulor kan göra. (!) Det gör att man kan gå in och jaga i städer.” Naturvårdsverkets handläggare verkar sakna fantasi och eller ovilja att förstå att avarter som bågjakt kommer att locka en annan typ av jägare som söker utmaningar som inte är förenliga med god jaktetik och allra minst respekt för levande vilda djur. Att inte remissinstanserna ställt sig den frågan är besvärande och inåtvänt, speciellt efter de världsomspännande protesterna mot troféjägare från USA som reste till Zimbabwe för att döda lejon med pilbåge. Det finns redan upprörande fall i Sverige där både tamdjur och vilda djur skadeskjutits med pilbåge.

Att en förbjuden jaktform på amerikanskt manér lanseras via event och lobbyverksamhet ända in i riksdagens jakt- och skytteklubb borde ha ifrågasatts av Naturvårdsverket. Ett tilltag som förenade politiker från både V och M att kritisera införande av bågjakt. Att nu legalisera detta är befängt och än mer bakåtsträvande när jägare idag besitter mer teknisk utrustning än legosoldater i krig mot levande djur som fysiskt är desamma som på stenåldern och som aldrig har en chans. Allt handlar om ett testosteronrus och makten att döda.

Naturvårdsverkets handläggning av jaktärenden visar inget nytänkande eller reflektion av vad som skett inom djurrättsrörelser och den växande internationella opinionen mot jaktens avarter och troféjakt. Handläggning av ett så gammalt ärende som bågjakt på levande djur antyder en cementerande förvaltning till förmån för själviska jaktintressen och det mest alarmerande – djuren som ständigt utsätts jakt i den natur som skall vara deras enda hem. Författare och forskaren Klaus Wohlleben skriver i sin bok ”Inner Life of Animals” att jakt i sin nuvarande magnitud inte har fog längre i ett modernt samhälle med krympande habitat för djuren och framför allt anser han att Europas jagade djurarter lever i ständig rädsla och stress på grund av jakt. Så till den grad att många arter förändrat sina beteenden. Detta borde istället uppta Naturvårdsverkets dyra resurser istället för att NGO:s utan resurser skall behöva skydda de vilda djurens välfärd.

Naturvårdsverkets handläggning har heller inte inkluderat djurskyddsorganisationer som redan aktivt uttalat sig i ämnet, som t ex Djurskyddet, Djurens Rätt, Veterinärförbundet m.fl. Man kan fråga sig varför. Föreningen Jaktkritikerna skickade 2017-12-08 en särskild promemoria om bågjakt, ställd till generaldirektör Björn Risinger och enhetschef Marcus Öhman samt registrator på Naturvårdsverket. Skrivelsen innehöll även en anhållan om att bli inkluderade i dialogen om jaktetik och bågjakt. **Skrivelsen förblev obesvarad** och föreningen inkluderades inte i remissförfarandet.

Skadeskjutning. Skadeskjutningsfrekvensen är alarmerande hög och dödssättet för djuren innebär lång och utdragen dödskamp. Att detta överhuvudtaget skall diskuteras 2018 är petrifierande och framstår som en outvecklad syn på levande djurs sedan länge konstaterade förmågor till ångest, stress, posttraumatisk stress, lidande och sorg.

Studie i Minnesota, USA, FATE: The facts of Bowhunting, visar att andelen skadeskjutna hjortar var 54 % jämfört med 14 % vid användande av kulvapen.

Naturvårdsverket presenterar inga studier som visar hur lång tid det tar för en hjort att bli medvetslös efter att ha blivit skjuten med pil.

Att djur dör av pilbågsskott beror på att blödning orsakad av att pilhuvudena skär av blodkärlen – det är i praktiken jämförbart med slakt utan bedövning – något som är olagligt i Sverige.

Dödsprocesser kan vara mera utdragna än vid kuljakt även om pilen träffar rätt, upp till 20-30 minuter (Bowring 1992). Immobilisering är inte samma sak som att djuret är medvetslöst eller har dött. Vetenskapliga studier på hjort saknas, men Gregory (2005) berättar om den process som händer i kroppen vid blödning och lungkollaps och några särdrag hos hjort och andra djur som kan leda till en mera utdragen och ångestfylld process vid bågjakt.

Hittas inte det påskjutna djuret, förblöder det långsamt eller dör av infektioner som uppstår av att de flerbladiga pilspetsarna skurit vägen in för bakterier från pälsen och in i blodbanorna. Djuren skall alltså utstå lemlästning, plågor och parasiter som äter sig in i såren vilket kan ta flera veckor innan de kollapsar och dör.

Träffas hjärtat kan djuret lida i 30-45 minuter innan det dör, träffas levern lider djuret mer än 1 timme och träffas magen lider djuret mer än 12 timmar innan det dör. Vad som gäller för smådjur vet vi inte.

Att försöka argumentera för jakt med pilbåge, som dessutom kräver medhavda skjutvapen för att döda djuret på nära håll om det skadeskjutits eller att vid tyst jakt kunna medföra hund för eftersök ter sig obegripligt. Det framstår som precis så onödigt det är – nämligen en prickskjutningshobby på levande måltavlor som inte skall vara mer socialt accepterat i ett modernt samhälle, än de djurplågarpojkar som alltid dykt upp genom historiens byar.

”Småvilt”

Jaktkritikerna anser att totalt förakt råder beträffande Naturvårdsverkets inställning till vilka djur som får inkluderas i den ifrågasatta jaktformen med pilbåge. Förutom rådjur som redan jagas hårt och skoningslöst av kreti och pleti skall jakttillstånd ges för räv, bäver, grävling, mårddhund, tvättbjörn(?), bisam och hare. Vad har hänt med Naturvårdsverkets handläggare?

Att räv och grävling så länge redan jagats på så grovt sätt att man kunnat utlysa tävling i dödande utan att Naturvårdsverket har ingripit, är skandalöst. Till detta kan läggas alla fåglar som tillåts i nationella massutrotningskampanjer.

Nöjesjakt i sådana mängder kan inte längre försvaras och Naturvårdsverket måste tänka om.

Jaktkritikerna anser att paragraf 27 i jaktlagen om att inte orsaka djuren onödigt lidande används slentrianmässigt i alla jaktbeslut och beaktas därför inte på allvar om man så enkelt inkluderar en mängd så olika djurarter i en ny ifrågasatt jaktform med så stora skadeskjutningsrisker.

Föreningen Jaktkritikerna